

LA CAMPANA DE GRACIA

¡SAN JAUME Y A ELLS!!

Estampa que recomanem á tots los lliberals que se sentin capassos de empunyar lo fusell.

ARE ES L' HORA.

grans mals grans remeys.

Pateix lo malalt: miréu-lo: ab ulls anguniosos busca lo remey: se l' aplica: encare no l' hi toca la pell ja sembla qu' experimenta un consol inesplicable.

Y aixó que quan la malaltia va declararseli, s' ho mirava ab la mes completa indiferencia: l' hi deyan que estava groch y no 'n feya cas— «Mentres puga camiar esclamava, la mort no 'n fa cap por.»

Pero are que jau se lamenta es veritat: pero entré llagrima y llagrima, entre gemech y gemech no hi ha remey que no probi per dolors que siga.

Teniam no mes que una columna que treballava contra dels carlins.

¡Pobre C brinety! Ab quina valentia 'ls perseguías! Hasta quin punt cumplías ab lo teu deber! Hasta quin punt duyas la teva honra militar!...

Alpens es la seva tomba: cau ferit cara á cara al enemich. La seva columna espera reforsos que no venen: per últim s' entrega al enemich.

No l' hi podiam enviar molts dias endarrerar los batallons de forsa ciutadana, que després de sa mort han sortit á la campanya?

¿Es per ventura que las autoritats esperavan sols que morís lo pobre Cabridety per donar la seva venia á que sortís lo poble á la campanya?..

¡Ah! Que mals anén, quant únicament sabéu conuóure'ns á cada xurriacada que cau sobre la nostra esquena!...

L' exercit está indisciplinat: no obeeix á sos gefes: aquestos per altra part rarament se fan dignes de la obediencia.

L' exercit experimenta derrotas tot sovint: abandona 'ls punts que se l' hi confian: capitula vergonyosament: se bat sens' ordre ni concert: es mes aviat un destorb que una defensa.

¿Ab que podem sustituir al exercit?..

Ab lo poble; no mes que ab lo poble: ab aquets batallons de milicia ciutadana, compostos de treballadors, de honrats pares de familia, que deixan lo treball, que abandonan las donas y 'ls fills per salvar la causa de la República.

Pero son poch: es necessari armarne més: porque la cosa vaja com cal, convè fer un alament á lo meos de vuitanta ó cent mil homes: no ferho aixís, es no fer res.

Pero..... ¿ahont son las armas?..

Ahl Nos faltan armas: armas per Dèu: aprofitém lo bull! pero fins y quant no vindrán?..

S' espera acás per durlas que tinguém d' anar á venjar als venjadors del pobre Cabrinety?... ¿S' espera que algun dia viuga á consternarnos la noticia d' haver los hourats voluntaris suert un descalbre mortal? ¿S' espera sentir los plors desgarradors de mil families?... Ah! que Dèu no permeti aquesta vergonya!...

Igualada 's resisteix heroicament: espera reforsos y no n' hi van: trenta sis horas de foc! aixó es horrible. Per últim cau: los carlins trepitjan los carrers de la valenta vila.

¿Qui'n té la culpa? Las autoritats dihen uns: lo que desde Madrid nos manin, esclaman altres: la falta de recursos á que estém condemnats, porque 'l govern de Madrid ha de tenir cap en massa objectes dihen molts.

¿Quin es lo medi millor d' evitarho? Construir una junta de salvació y defensa.

Constituimla donchs. Dit y fet. Pero aquesta Junta necessita facultats extraordinarias per poder obrar ab energia: las demana, las espera, l' esperit públich s' impacienta: de l' impacientia l' hi ve 'l fastidi, y sembla que no falta mes sino la segona edició dels fets d'

Igualada porque 's veji la necessitat de aquestas ditxosas facultats extraordinarias...

¡Oh dessidia malehida!..

Mentres campan los carlins per un cantó, per l' altre 'ls republicans furiosos, aquells que s' estiman mes un desordre que un dia de festa major, sembran la discordia per tot lo país.

Un dia es Malaga, l' altre dia Cádiz, l' altre Jerez, l' altre San Lúcar de Barrameda.

¡Ordre y energia! esclama 'l país y las Corts tant tranquilas!..

Ve lo de Cartagena, lo de Murcia: ve lo d' Alcoy...

¡Ordre y energia!... Y en Pi y Margall tan fret buscant inutilment qui 's presta á ser ministre ab ell.

Per últim Valencia segeix lo fatal cami.... per tot Espanya desordres, arbitraritats: la ley desterrada de per tot arreu: de per tot arreu l' autoritat desconeguda.... ¿Ahont aném á parar?... A l' anarquia, al caos, á la disolució, á la vergonya....

Pero al últim la majoria posa enteniment: elegeix á n' en Salmeron president de la República: aquest promet fer respectar la ley y castigar inexorablement á qui falti á n' ella...

Are que las cosas estan en aquest punt ¿podra realisar aquest propósit?

Ahl Perqué l' Asambleya havia d' esperar tant y tant a perdre aquesta resolució salvadora? Diguéme ¿perqué?

Es que á n' aquí ningú pensa: ningú prevéu: ningú s' anticipa als aconteixements: tothom espera que vinga 'l mal per aplicarhi 'l remey, y lo que 's podria evitar s' espera que 's realisi, per mes que aquest sistema tinga de costarnos rius de sancu y de diner.

Y si no s' hi posa remey immediatament: si tots los republicans de bé no s' uneixen per castigar als malvats inexorablement: sino treyém de cop tots los recursos que posehim: si esperem a consumirlos de mica en mica, sense mes profit qu' engreixar ab ells als nostres enemichs, morirém dolorosamente, després de una llarga y terrible agonía.

Autoritats, govern, corporacions, poble republica: penetreuvos d' aquestas ideas: ara es l' hora de salvarnos ó de perdrens.

Nos salvarem trayentho tot á la vegada.

Nos perdrem trayentho tot de 'n mica en mica.

Ja s' ha acabat los temps de las contemplacions: es precis salvar lo malalt per medi dels remeys mes heróichs, ó evitarli aquestes terribles é inútils sufriments, entregantlo al garrot vil de Carlos VII.

Y avants de fer aixó últim, ciavémnos un tirol

BATALLARAS

L' obrer té 'l dret de millorar la seva situació.

Aquest dret l' hi imposa un deber: lo de fer tots los medis per millorarla.

Y avuy per avuy, establert lo reynat dela democracia, proclamada la República, á punt de desarrollarse la federació ¿ahont té 'ls millors medis d' emanciparse?..

¿No 'ls té per ventura en aquesta situació que l' hi garanteix tots los drets, las de asociació y de manifestació y de propaganda sobre tot; que ab lo sufragi universal l' hi posa á las sevas mans lo guberno del Estat y la confecció de las lleys; no 'ls té en aquesta situació que davant de la ley l' iguala ab l' home mes alt, ab lo mes poderós, ab lo que fins are ha sigut lo mes privilegiat?..

¡Ah si 'n comprendrés aixís! Farsants diria als capitosos que enloch de predicarli concordia, reflexió y ordre, l' hi cridan guer-

ra, y odi y bullanga: ¡Farsants! los diria. Vosaltres voléu que perdém en un dia lo que en tants anys hem guanyat; porque nosaltres mentres estém oprimits nos esploten y 'l dia en que nosaltres mateixos poguéssim regirnos, bé sabéu prou que s' hauria acabat la vostra direcció, que tan cara 'ns costa y que á tants perills nos llenca.

En l' any 1854 una revolució política aixampla l' esfera d' acció dels obrers.

No tenian dret de reunió y d' associació y l' alcansaren: no tenian dret á fer huelgas y se 's concedí.

Pero ay! Alguns dels que sempre han abusat de la boua fé de la classe obrera la llansaren pèl camí de las exigencias desmesuradas, l' hi feren cometre excessos, l' hi feren rompre 'ls límits de la conveniencias y de la justicia y dos anys mes tart l' obrer ja no podia treballar sense que presentés al amo que amo 's deya 'l úrges, la llibreta en que estés certificada la seva oona conducta.

Quanta vergonya! Pero ¡quina lliació!

Elio digué:

—¡Guanyarem! Tenim un general molt bó.

—¿Qui es aquest general? l' hi preguntaren.

—¿Qui es? lo partit republicà....

Federal: aixó es hitórch: la nostra honra está sols en demostrar al gefe carcunda, que si aquest general fins are ha dormit, ja está despert y ben despert...

Alguns periódichs han fet corre que la França 's disposava á regoneixe 'ls carlins com a beligerants.

Mes valdria que ho digués clar que no pas que per sola má 'ls ajudés, mentintnos una amistat que no 'ns professa.

A lo meos treuriam d' entre mitjs l' hipocressia de una República fingida, regida per fingits republicans.

¡Que ho fassa 'l gubern, y que ho consenti 'l poble francés, y aviat la baldera blanca del conde de Chambort será la mortalla de la República francesa!

Deya un vell bastant malaltis:

—No 'ls acabareu pas los carlins, porque no faréu com nosaltres varem fer en la Guerra Civil: llavors, cada lliberal era un soldat que 'ls combatia sens descans y avants hauriam mort tots que consentir lo seu triunfo.

—Escoltéu, y advertint per endavant que respecto y venero la vostra decissió; pero digueume ¿A quin any empunyáreu las armas tota la milicia?

—A l' any 35.

—Ja 'u veyéu! Havent comensat la guerra á l' any 33, tardáreu dos anys en aplicar aquest remey heróich, y no l' aplicáreu, sino quan no pogueren passar ja per altra cosa.

Aixís es sempre 'l mon: are estéu un poch malalt: vos creu que aixó no sera gran cosa y qu' ell mateix se n' anirà; pero ¡amigo! la malaltia creix y al cap-de-vall si no n' hi ha prou ab sangoneras y sangrias, hasta mitj cos vos deixarian tallar, si fos possible d' aquesta manera que l' altre mitj visqués.

—Pero ja 's hora de que 's fassa lo que nosaltres ferem.

—¡Ah! ab aixó estém conformes.

Diu que entre las partidas hi van molts soldats de Alps, de Bagá y de Igualada, vestits ab lo mateix uniforme y haventne únicament cambiat lo ros per la boina.

D' aquesta manera pagan l' augment de sou que 'ls ha dat la República y las consideracions que 'ls ha tingut al deslligarlos de la bárbara arbitrariedad de l' ordeuansa.

¡Quina gent mes agrada!

—Creixen los carlins: lo gubern no té recursos....

Donchs vinga dividir l' Espanya: vinga perturbarla, vinga engreixar als enemics de la civilitat, vinga imposar contribucions forsosas a las ciutats mes importants, contribucions que 's gastan en bacanales indignes... Qualsevol diria que en Posas y altres promovedors d' aquests disturbis tornan a ser matines com al any quaranta vuit!

Los diputats de la minoria, veuen que en l' Assamblea vots son trumfos: donchs cap a fer cantons.

Imaginan que poden guanyar a l' Assamblea, donchs cap a Madrid.

Y d' aquesta manera ensenyan al poble a jugar ab dos jochs y a fer la trampa....

Y escolteu los que encare us parlaran en nom de la moralitat y de la decencia politica!...

Miserables!

Lo govern de la Republica declara piratas als barcos de la Esquadra que moguts per mitja dotzena d' enemics de la Republica s' han insubordinat.

Piratas de la Republica! Ells la destruiran si no 'ns unim tots los bons y tots los honrats per ferlos cara.

A CABRINETY.

SONET.

Ha mort com un valent: ja la sort dura

Un martir més a nostra causa dona.

¡Ha mort! teixiu la funebre corona

Que ornará sa callada sepultura.

Si a Cabrinety, ¡negra desventura!

L' ha mort la traició que l' odi encona;

La fama que 'ls graus fets per tot pregona

A un martir més eternisar procura.

Si l' enemic alenta una esperança

Es que ab ta mort lo seu triomf somia;

Mes, no sera; que recordant ta gloria

Lo liberal osat, dirá: — Venjansa!!!...

Ton nom, victoria li dirá en prop dia,

Y a tú 't dara ta mort, vida en la historia.

ALÁ.

LA CAMPANA toca a morts per la vila heróica de Igualada.

Privada d' ausili combat durant 36 horas ab las forsas reunidas de tota la facció de Catalunya.

La vila cau quan ja no hi havia medi humá de sosteuirse; pero cau quan tenia al seu voltant mes de cinch cents de sos enemics fora de combat.

D' aixó se 'n diuen derrotas gloriosas!....

Aquest tí-sich que s' anomena carlisme tractant d' alzar un pes superior a las sévas forsas aviat aclucara l' ull llansant glopadas d' envenedada sacch:

Llavors LA CAMPANA que avuy toca a morts tocara a festa.

¡Qu' horribles son los detalls del saqueig d' Igualada!...

Criaturas mortas a bayonetassos, casas cremadas, fabricas arboradas, lo robo desfet, la violació, l' insult: ¡veus aquí 'ls medis que emplean los enemics de la civilitat moderna!

Ah! que bè 'ns diuen lo que farian demá que per desgracia triunfessin....

Pero no triunfarán. Lo poble republicá primer perderá las dents y las unglas que la republica!...

Ja tenim govern, lo qual en aquestos temps es una gran cosa.

Tenim lo govern de 'n Salmeron, qui entre-mitj del desordre general nos parla d' ordre, entre-mitj de la rebelió constant nos parla de llei, entre-mitj de la general indisciplina nos parla de disciplina...

Y ab tal accent de decisió nos parla, y ab tal energia executa sos propósitos, y de tal manera inspira sos actes en l' esperit de justicia, qu' entre-mitj de la tempestat desfeta qu' asso-

la a Espanya, descubrim un raig de llum consolador, que 'ns alenta a seguir endavant... endavant y fora...

Oh! que tots los republicans honrats; que tots los que no fan politica per negoci, ni per ambició apoyin ab tota energia aquest govern y la republica quedarà salvada.

Salmeron es un filosph y es un home de bronze.

Ell pensa, y no 's mou may dels dictats de la seva conciencia.

Avants que doblegerse 's trenca.

No obra may guiat pels interesos de partit ni menos pels interesos personals; obra inspirat tant sols en l' esperit de justicia.

Salmeron es un home digne de la nostra causa: signem nosaltres homes dignes d' ell.

Alguns diuen qu' en Salmeron es reaccionari.

Pero es que alguns per revolució entenen moure brega pels carrers, desobeir las lleys, ferho tot a g'errotadas y emular las glorias dels carlins.

La revolució es progressar ordenadament dintre de lleys que en res s' oposin a la marxa del progrés; y en aquest sentit en Salmeron que vol restablir l' ordre y emendre reformas es l' home mes revolucionari que hi ha a Espanya.

Pel camí de la turbulencia es probat que 's va a la reacció: pel camí del ordre y de la legalitat se va a las conseqüencias lógicas de nostre sistema.

Los carlins entran a Moyá, perque 'ls celebres batallons de la Diputació tenen a bè abandonar la vila, sense motiu algun justificat.

Lo cabecilla Ton de la Grossa se 'n va a la casa del republica Llobateras, la troba tencada y tira la porta a terra, lleusa 'ls mobles per la finestra, 'ls incendia, y després ab tota la calma, de tauladas en aval deixa arrasat l' edifici.

Aquest acte de salvatjisme es lo que 'ns faltava veure. ¿Que diria 'l mon si comensés-sim a fer lo mateix ab las casas pertanyents a n' als carlins?

L' entusiasta entrada de la Guardia Civil a n' aquesta Ciutat, després d' haver abandonat a son gefe traïdor que se l' havia enduta cap a n' als carlins, es la protesta mes gran que pot ferse per tot un poble contra la traició del exercit de la Republica y contra la negra causa del carlisme.

¡Ah! L' entusiasme que reyná ab aquest motiu es indescriptible!

Per pintarlo com cal no hi ha mes que dir que si l' infame Freixas l' hagués presenciado, s' hauria mor' de vergonya.

Lo govern tracta de crear un cos de 30 mil guardias-civils.

Bon pensament!

L' últim acte que acaba de realisar aquest cos benemerit nos prova que may nos farà baixar la cara de vergonya com altres cossos del exercit insubordinats, ni may será traïdor tampoch a la noble causa de la Republica.

¡Viva la Guardia Civil!

En sa arribada los guardias-civils, entre-mitj del entusiasme general marxavan imperturbables com de costum.

No es pas que 'l cor no 'ls anés com un' ala de colom; pero aquella cara acostumada a la marcialitat no 'ls feya gens de traició.

Lo traïdor Freixa al arengar a la forsa que se 'n duya cap a n' als carlins los parlá del Xich de la Barraqueta, dibent que era una vergonya pel Cós, que fos gefe de una forsa del govern.

¡Qui 'ls havia de dir que 'l mateix Xich de la Barraqueta havia de cassar als mes compromesos en la negra trama!...

Los voluntaris d' Utrera han derrotat als voluntaris de Sevilla que anavan a perturbar l' ordre en aquella població. Los hi han pres canons, fusells y una pila d' elements de guerra.

¡Ah republicans de cartró! Molta apariencia, molt cridar, y al cap de vall per rebre una tunyina...

REPICHS

Ja ha sortit un nou cabecilla.

Se diu Panxeta.

Los noms dels cabecillas carlins son de sainete.

Pero 'ls seus actes son de traïdor de drama. Al poble l' hi está reservat convertirlos en víctimas de una tragedia.

L' Assamblea francesa ha acordat donar una indemnisació de alguns milions al efecte de construir una Catedral en Canton (China).

¡Digne conducta dels diputats versallesos, que ensenyan la calva anant a las professors y romerías!

¡Digne conducta dels diputats versallesos, que aviat en lloch de discursos dirán parts de rosari!...

Per aquest car... s' va al Cel. Si al menos... per bè de la França se n' hi anessin bè aviat!...

En Savalls feu rendir lo destacam

Bagá.

Vet' aquí lo que porta tenir soldats en бага.

En Carvajal passajantse per Andalucía 'ns feya 'l mateix efecte que l' héroe de una zarzuela d' Offembach.

"Yo soy Carvajal

"¡Olé!

"Yo soy Carvajal

"¡Chépe!"

A París s' ha passat una gran revista per obsequiar al Shah de Persia.

80 mil homes estavan formats en parada.

¡80 mil soldats en la sola capital de una republica!...

Per cosas bárbaras l' Europa devía dir lo príncep asiático.

Lo Cura Santa Cruz escomunicat pel Papa diu qu' está en camí d' anarseli a ajenollar als peus y demanarli perdó.

Jo, ab franquesa: si fos Papa, tindria por que al besarme 'l peu, no m' hi clavés una mossegada.

Fiat de llops!...

LO DESVARI.

A ROCH BARCIA.

¿Será cert? No es la ceguera la que 't porta a lo deliri?

¿Perqué causas tal martiri

á qui de tú 'l goig espera?

¿Perqué d' eix modo t' exaltas

contra 'ls que ab sa precaució

deixan temps, y sa rahó

vols convertirne tú en faltas?

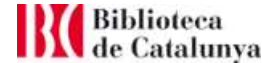
¿Ets tú 'l mateix que ab tò dols

escrigueras, y, ab fe vera,

aquella carta que n' era

DALPENS

Sota llicència © Biblioteca de Catalunya. Barcelona www.bnc.cat

Publicació i repositori

i

